

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 19.12.2022
Sayı : 2422

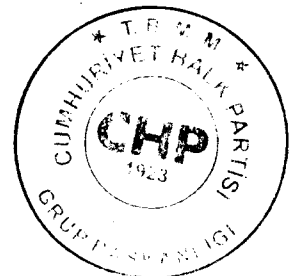
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

M Bakan
Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet
	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Milli Savunma
Tarih: 22 Aralık 2022	Esas No: 2/4793

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİGİ
19 Aralık 2022
Numara:

T B M M GENEL MURAK
19 Aralık 2022
1135906

GENEL GEREKÇE

Askerlikle ilgili adli mevzuatımız bundan iki asır önce Fransa askeri adliye kanunlarından alıntılanmıştır. Fransa'nın eski imparatorluk devrindeki askeri Ceza Kanunundan tercüme edilmiş, birçok ilaveler ve değişikliklerle düzeltilmeye çalışılmasına rağmen, çok eski devirlerin zihniyetlerini taşıyan yıkık bir bina halinde kalmıştır.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun tasarısı hazırlanırken Fransa, Almanya, Belçika gibi büyük devletlerin askeri ceza kanunları tetkik edildikten sonra, askeri teşkilatımızla benzerlik arz eden Alman kanunları esas tutularak fakat aynı zamanda Fransa'da birkaç senelik uzun bir tetkik neticesinde kabul edilmiş olan 1928 tarihli kanundan da istifade edilerek tanzim edilmiştir.

Kabul tarihi 22/03/2000 olan 4451 sayılı Kanunda yapılan düzenleme ve değişikliğe kadar asker kişilerin suç ve cezalarını düzenleyen 1930 tarihli 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nda Askeri kabahat niteliğindeki bazı hafif suçların 16.6.1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkındaki Kanunla, Askeri Ceza Kanunu'nun kapsamından çıkarılmasından bu yana önemli bir değişiklik yapılmamıştır.

Askeri Ceza Kanunu'nun düzenlendiği yıllarda astsubaylar gedikli erbaş statüsünde olduklarından, bunlar, haklarındaki cezalar ve bu cezaların yerine getirilme usulleri bakımından erat arasında sayılmışlardır. Oysa ki; 2/7/1951 tarihli ve 5802 sayılı Astsubay Kanunu ile bunların ast komuta kademelerinde eğitim, sevk ve idare ile diğer idari işlerde subaya yardımcı olarak görevlendirilen askeri kişiler oldukları vurgulanmış; kaynak, yetiştirilme, yükselme, aylık ve diğer özlük hakları subaylarda olduğu gibi 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda düzenlenmiştir. Buna karşılık astsubaylar suç ve cezalar yönünden ve Askeri Ceza Kanununun uygulanmasında 4551 sayılı Kanunun 2000 yılında yürürlüğe girmesine kadar 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununda gerekli değişiklik yapılmadığı için erat sınıfından görülmekte, onlarla birlikte işleme tabi olmak gibi bir durumla karşı karşıya bulunmaktadırlar. Bu durum, birçok astsubayın temel hak ve özgürlüklerini ortadan kaldıran sonuçlar doğurmaktadır.

Kabul Tarihi 27/05/1930 olan 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 3'üncü maddesinde askeri şahısların; "Askerî şahıslar müşürden zabıt vekiline kadar zabıtlar ile baş gedikliden nefere kadar efrat ve bilümm askerî memurlar askerî adli hakimler ve müstahdemler ve askerî talebedir." şeklinde olan tanımı, Kabul Tarihi 22/03/2000 olan 4451 sayılı Kanunla aşağıdaki şekilde değiştirildi; "Askerî şahıslar; Mareşalden asteğmene kadar subaylar, astsubaylar, Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşunda çalışan sivil personel, uzman jandarma ve uzman erbaşlar, erbaş ve erler ile askerî öğrencilerdir."

Yine, 4551 sayılı Kanununun 37'nci maddesine eklenen Ek Madde-7 ile; "Başgedikli", "Gedikli" ve "Küçük Zabıt" ibareleri "Astsubay" Olarak değiştirilmiştir.

Sonuç olarak Kabul Tarihi 02/07/1951 olan 5802 sayılı Astsubay Kanununun 1'inci maddesinde astsubayın tanımı;

“BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti ordusunun kara, deniz ve hava kuvvetleriyle jandarma, Gümrük Koruma birlikleri kadrolarının ast komuta kademelerinde eğitim, sevk ve idare ile diğer idari işlerde subaya yardımcı olarak görevlendirilen askerî şahıslara (Astsubay) adı verilir.” şeklinde,

Kabul Tarihi 27/07/1967 olan 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda;
Astsubaylar:

Ek Madde 21 – (Ek: 2/7/1951-5802/1 md.) (Değişik: 18/6/2003 - 4902/30 md.) Türkiye Cumhuriyeti Ordusunun Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarının ast komuta kademelerinde eğitim, sevk ve idare ile diğer idarî işlerde subaya yardımcı olarak görevlendirilen askerî şahıslara, astsubay adı verilir.” şeklinde,

Son olarak da Kabul Tarihi 04/01/1961 olan Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 3'üncü maddesinde;

“Astsubay : Hususi kanununa göre Silâhlı Kuvvetlere katılan astsubay çavuştan astsubay kıdemli başçavuşa kadar rütbeyi haiz olan askerdir.” şeklinde tanımlanmasına rağmen 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 3'üncü maddesinde hiçbir değişiklik yapılmamıştır.

5802, 211 ve 926 sayılı Kanunlarla yapılan astsubay tanımına rağmen bu Kanunlar yok sayılarak 1632 sayılı Askeri Ceza Kanuna göre erat sınıfına giren astsubaylara 1951 yılından 4551 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesine kadar olan yaklaşık 50 yıllık süreçte Askeri Mahkemelerce verilen hükümleşmiş cezalar kabul edilebilir değildir. Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Subaylarda nasıl ki rütbe unvanı ve sınıf zikredilmişse kanunlarla tanımı yapılan astsubayların da aynı şekilde unvan ve sınıfı belirtilmeliydi.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 1'ci maddesinde; “Bu Kanun, Türk Silâhlı Kuvvetlerine mensup subaylar ve astsubaylara uygulanır.” hükmü nasıl ki bir çok alanda uygulanmıyorsa ceza alanında da farklı uygulamalara ve mağduriyetlere neden olmaktadır.

Kanun Teklifimizle, 02/07/1951 ile 22/03/2000 tarihleri arasında Askeri Mahkemelerce; Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı (hileli) iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı, kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle hükümlülük hali olanlar hariç olmak üzere diğer askeri suç ve sırf askeri suçlardan hükümleşmiş ceza alan astsubaylara verilen cezaların yok hükmünde sayılmasına ve bu kanundan kaynaklanan rütbe, derece, kademe vb. özlük haklarının geri verilmesi amaçlanmaktadır.

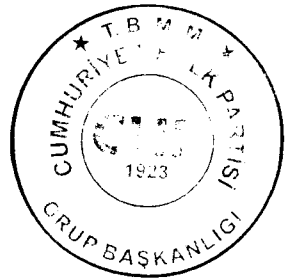

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5802, 211 ve 926 sayılı Kanunlarla yapılan astsubay tanımına rağmen bu kanunlar yok sayılarak 1632 sayılı Askeri Ceza Kanuna göre erat sınıfına giren astsubaylara 1951 yılından 4551 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesine kadar olan yaklaşık 50 yıllık süreçte Askeri Mahkemelerce verilen hükümleşmiş cezalardan dolayı yaşadıkları tam 70 yıllık mağduriyetlerine son verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük Maddesidir.

MADDE 3- Yürütme Maddesidir.

926 SAYILI TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİ PERSONEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı “Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu” na aşağıdaki Geçici Madde eklenmiştir;

Geçici Madde 50- Bu Kanun hükümleri gereğince 02/07/1951 ile 22/03/2000 tarihleri arasında Askeri Mahkemelerce astsubaylara verilen hükümleşmiş cezaların hükümsüz hale gelen bütün kararlarının adli sicil ve her türlü arşiv kayıtlarından silinmesi, başvuru aranmaksızın Milli Savunma Bakanlığı tarafından re'sen yerine getirilir.

Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı (hileli) iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı, kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle hükümlülük hali olanlar bu kanun hükümlerinden yararlanamazlar.

Bu Kanun hükümleri gereğince halen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli astsubaylar ve bu görevleri üzerinden emekli, adi malul, vazife malulü ile dul ve yetim aylığı alanların rütbe, derece, kademe vb. özlük haklarının geri verilmesi işlemleri üç ay içinde tamamlanacaktır.

Bu madde uyarınca yapılacak intibak ve buna bağlı ödemeler üç ay içinde sonuçlandırılır. Bu kapsamda emeklilik keseneği veya kurum karşılığı veya sigorta primi (genel sağlık sigortası primi dahil) çalışan ve işveren paylarında oluşacak fark tutarı; gecikme cezası, gecikme zammı veya faiz uygulanmaksızın, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgili kurumlar tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenir.

Bu maddenin uygulanması nedeniyle geriye yönelik olarak herhangi bir ödeme yapılmaz.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

